

می‌دهد، استفاده از ارزهای خارجی را کم کرده و جذب سرمایه‌گذاری خارجی را تسهیل می‌کند. همچنین هزینه چاپ اسکناس کاهش یافته، حمل‌ونقل پول امن‌تر شده و سیستم‌های بانکی و دستگاه‌های ATM کارآمدتر می‌شوند. اگر این تغییر با سیاست‌های ضدتورمی همراه باشد، می‌تواند به کنترل نقدینگی و رشد اقتصادی کمک کند، اما به تنهایی قادر به مهار تورم نیست.

▼ تجارب جهانی متنوع

موفق‌ها: ترکیه (۲۰۰۵)، حذف ۶ صفر همراه با کنترل تورم)، برزیل (۱۹۹۴)، تبدیل به رِشال و کاهش تورم از ۲۰۰۰٪ به زیر ۱۰٪)، رومانی، غنا و کره جنوبی. ناموفق‌ها نیز زیمبابوه (۲۰۰۶ و ۲۰۰۸)، حذف مجموع بیش از ۱۳ صفر بدون مهار تورم)، ونزوئلا (۲۰۱۸)، تورم ادامه یافت)، آرژانتین (ذر سال‌های ۱۹۸۳، ۱۹۸۵ و ۱۹۹۲ هر بار سه تا چهار صفر حذف کرد (مجموع بیش از چهار صفر)، اما این اقدامات مکرراً ناموفق بودند، زیرا ریشه‌های تورم حل نشد).

سایر موارد: مکزیک، بولیوی، افغانستان، مجارستان، سوریه (اعلام برنامه حذف صفر، هنوز اجرا نشده)، کارشناسان عقیده دارند که موفقیت این طرح نخست به کنترل تورم و سپس به اصلاحات ساختاری همانند حفظ استقلال بانک مرکزی، کنترل نقدینگی و حتی افزایش تولید کشور و افزایش صادرات و سودآوری است. در غیر این صورت در میان‌مدت بازگشت صفرها مجدد الزامی خواهد بود، چراکه این حذف نتوانسته شرایط بهتری برای کشور رقم بزند و بالعکس باعث شده که میزان هزینه‌ها و فشار بر اقتصاد کشور مورد نظر افزایش یابد.

▼ تغییرات به مرور اجرایی می‌شود

شمس‌الدین حسینی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، درباره جزئیات مصوبه اصلاح قانون پولی و بانکی کشور که با رفع ایرادات شورای نگهبان همراه بود، گفت: با مصوبه مجلس شورای اسلامی، پول ملی ایران همچنان ریال و اجزا یا اضعاف آن قران خواهد بود. هر ریال معادل ۱۰۰ قران است و ۴ صفر از پول ملی حذف می‌شود.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در ادامه درباره زمان اجرای این مصوبه توضیح داد: البته قرار نیست از فردا این اتفاق بیفتد، بلکه بانک مرکزی ۲ سال زمان دارد تا زمینه اجرای این کار را فراهم کند و بعد از آن هم ۳ سال در دوره گذار، همزمان هم اسکناس و مسکوکات جدید و هم اسکناس و مسکوکات فعلی، کاربرد خواهند داشت.

حسینی ادامه داد: بانک مرکزی باید شروع دوره گذار را از طریق صداوسیما، درگاه‌های الکترونیکی و مراجع رسمی اطلاع‌رسانی و اعلام کند. با این اتفاق ما به سمتی می‌رویم که کاربرد ریال در معاملات، محاسبات و امور مالی تسهیل شود.

او در تشریح دلایل این تغییر گفت: ۵۳ سال واحد پول ملی تغییری نکرده است. این در شرایطی است که ما طی بیش از نیم قرن، تورم پی‌درپی داشتیم و این سبب شده که قطعات جدید اسکناس کاربردی نداشته باشند و مسکوکات هم عملاً از جریان خارج شده‌اند.

وی تأکید کرد: پول جدید و پول موجود به‌مدت ۳ سال هم‌زمان کار می‌کنند.

به گفته حسینی، این مصوبه کمک می‌کند که کارآمدی اسکناس و مسکوکات در معاملات افزایش پیدا کند و در محاسبات و معاملات با تسهیل مواجه شویم. سرانجام به حیثیت یا پرستیژ پول ملی هم کمک می‌کند.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در پایان خطاب به مردم گفت: همان‌طور که تأکید کردم، مردم خاطرشان جمع باشد و الان نیاز به هیچ اقدامی از سوی آن‌ها نیست، بانک مرکزی با پشتوانه دولت و همکاری دستگاه اجرایی موظف است تمام زمینه‌های اجرا را فراهم کند و ۳ سال هم‌زمان پول جدید و پول موجود با هم کار خواهند کرد. تجارب کشورهای مختلف بررسی شده، حتماً با ظرافت‌های لازم و ملاحظات، اجرای کار دنبال خواهد شد.

▼ تورم کاهش نمی‌یابد

لطیفعلی بخشی، کارشناس اقتصادی درباره حذف چهارصفر به «هم‌میهن» گفت: بالاخره دولت باید در یک مقطع زمانی این چهار صفر را حذف می‌کرد. البته معتمد الان زمان خوبی برای این اقدام نیست چون تورم ما همچنان برقرار است. با چنین تورمی، شرایط برای این تغییر سنگین و پیچیده نیست، اما به هر حال از یک جایی به بعد باید جلو رفت، امروز دیگر اعداد ما آن قدر بزرگ شده که قابل شمارش نیستند.

این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: ما به عددهایی رسیده‌ایم که دیگر شبیه شوخی است. هزار میلیارد تومان، که زمانی رقمی عظیم به نظر می‌رسید، حالا عملاً کوچک و ناکافی شده است. همت‌ها و منابع مالی موجود جوابگوی نیازها نیستند و این ضرورت را ایجاد کرده که تعداد صفرها کم شود.

بخشی در پاسخ به اینکه آیا حذف صفر باعث کاهش تورم می‌شود، توضیح داد: این یک باور اشتباه است. حذف صفر به هیچ وجه تورم را کاهش نمی‌دهد.

حتی ممکن است به تورم خفیف منجر شود. به علاوه، پیچیدگی این تغییر در آن است که افراد کم‌سوادتر، مسن‌تر یا حتی کودکان هنگام تبدیل اعداد و محاسبات دچار مشکل می‌شوند. این یعنی یک گرفتاری تازه به گرفتاری‌های فعلی مردم اضافه خواهد شد.

این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: وقتی مردم نتوانند با اعداد جدید تطبیق پیدا کنند، در معاملات روزمره‌شان لطمه می‌خورند. حساب و کتاب‌ها به هم می‌ریزد، خطا افزایش می‌یابد و حتی زمینه سوءاستفاده و کلاه‌برداری فراهم می‌شود. آموزش عمومی در این زمینه بسیار حیاتی است.

بخشی تأکید کرد: دلیل اصلی حذف صفر این است که انباشت صفرها روی اسکناس‌ها ادامه‌پذیر نیست. به نقطه‌ای رسیده‌ایم که حتی برای دلار، ارزش پول ما به حدی کاهش یافته که واحد ریال عملاً بی‌معناست. چهار صفرها به مرحله‌ای رسیده‌اند که باید حذف شوند، اما همان‌طور که گفتم، این کار هیچ تأثیر مستقیمی بر ارزش پول یا کاهش تورم ندارد. این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: هزینه‌های این کار کم نیست، باید دوباره پول چاپ شود و این خودش فشار مضاعفی به بودجه دولت وارد می‌کند. این فشار بودجه‌ای در کنار مشکلات تورمی می‌تواند دولت را در شرایط دشوارتری قرار دهد.

بخشی تشریح کرد: چندانالی است که بانک مرکزی چهار صفر را به شکل کم‌رنگ در برخی محاسبات و فرایندها لحاظ کرده است. البته باید توجه داشت که اکنون بخش بزرگی از مبادلات مردم از طریق کارت‌های بانکی انجام می‌شود و اسکناس فیزیکی مثل ۲۰ سال پیش در دسترس و استفاده نیست. این روند شاید اجرای طرح را کمی ساده‌تر کند.

وی افزود: بر اساس وعده‌ها، ظرف دو سال آینده امکان اجرای آن وجود دارد. البته مشروط به اینکه آموزش‌های لازم انجام شود و مردم بتوانند با واحدهای جدید پولی تطبیق پیدا کنند. بدون این آموزش‌ها، درسرها بیشتر و خسارت‌ها سنگین‌تر خواهد بود.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: آموزش در این زمینه باید جدی و گسترده باشد. مردم با محاسبات روزمره سروکار دارند و اگر در آن دچار خطا شوند، مشکلات مالی‌شان زیاد می‌شود. همین حالا گرفتاری‌های اقتصادی مردم کم نیست؛ اگر این گرفتاری جدید هم اضافه شود، فشار روانی و اقتصادی سنگینی وارد می‌شود.

بخشی در نهایت تأکید کرد: نمی‌توان امروز قاطعانه گفت حذف چهار صفر از پول ملی درست یا غلط است. در اصل، تداوم تعداد صفرها در اقتصاد ما آن قدر مشکل‌ساز شده که حذف آنها اجتناب‌ناپذیر است. اما از نظر آثار اقتصادی، این تغییر نه باعث افزایش ارزش پول می‌شود، نه تورم را کاهش می‌دهد. تنها بخشی از بار روانی اعداد بزرگ را از میان می‌برد، همان‌طور که گفتم، باید اسکناس تازه چاپ شود و این هزینه‌بر است. این مسئله فشار بیشتری بر دولت ایجاد می‌کند. اگر مدیریت نشود، ممکن است توازن مالی دولت بیشتر به هم بریزد.

▼ بحران جدید با حذف چهار صفر

یوسف کاووسی، کارشناس اقتصادی نیز به «هم‌میهن» گفت: حذف چهار صفر از پول ملی، در شرایط فعلی بیشتر شبیه یک اقدام نمایشی است تا اصلاح واقعی. حذف صفر زمانی معنا و کارایی دارد که کشور از شرایط بحرانی عبور کرده باشد. وقتی جنگ، تحریم یا بی‌ثباتی اقتصادی پشت سر گذاشته شده و ثبات نسبی برقرار شده باشد، آن وقت می‌شود به چنین تغییراتی فکر کرد. اما امروز، با بازگشت تحریم‌های سازمان ملل و استمرار فشارهای خارجی و داخلی، وضعیت اقتصاد ما در نقطه تعادل نیست. به گفته کاووسی، در حال حاضر تورم دورقمی در جریان است و حتی افزایش تورم دور از ذهن نیست.

این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: مهم‌ترین توجیه، همان‌طور که مقامات رسمی هم گفته‌اند، «بازگشت وجهه بین‌المللی پول ملی» است. آن‌ها می‌خواهند بگویند ریال ایران بی‌ارزش‌ترین پول جهان نیست. مثلاً امروز یک دینار کویت معادل چندصدهزار تومان ارزش دارد، درحالی‌که ریال ایران با دلار در نرخ‌های بسیار نامطلوب مقایسه می‌شود. هدف این است که با حذف صفرها، تصویر ظاهری ارزش پول بهتر دیده شود. اما این توجیه، فقط یک مزیت ظاهری است و هیچ‌گونه اثر واقعی بر قدرت خرید مردم و شاخص‌های تورم ندارد. کاووسی تأکید کرد: دلیل ساده‌اش این است که حذف صفر یک اقدام «شکلی» است، نه «ماهوی».

شما وقتی تورم را مهار نکرده‌اید، سرعت رشد قیمت‌ها را کنترل نکرده‌اید، حذف صفر فقط ظاهر اعداد را تغییر می‌دهد، نه ارزش واقعی پول را. تجربه بیش از ۵۰ کشور نشان داده که نصف آن‌ها پس از یک یا دو دهه مجدداً مجبور به حذف صفر شده‌اند. علت هم بی‌ثباتی اقتصادی و نبود کنترل تورم بوده است. وی با اشاره به مشکلات اجرایی حذف چهارصفر از پول ملی گفت: در این طرح مشکلات اجرایی بسیار زیاد است که شامل دوره سه‌ساله هم‌زیستی پول قدیم و جدید، که در این

مدت هر دو نوع پول در بازار وجود دارد، باعث سردرگمی مردم می‌شود. شما هم‌زمان باید قیمت‌ها را با دو واحد پول درک و مقایسه کنید؛ این می‌شود بستر فساد و تقلب. کاووسی ادامه داد: دومین مسئله، نبود برآورد دقیق هزینه‌های اجرای طرح؛ از چاپ اسکناس و سکه گرفته تا جمع‌آوری پول‌های قدیمی. سوم، تغییر کامل ساختار نرم‌افزارهای حسابداری، سیستم‌های بانکی، و گزارش‌های مالی شرکت‌های دولتی و خصوصی. این تغییرات هزینه‌بر هستند. درنهایت چهارمین مورد نبود پیوست فرهنگی و اجتماعی که بتواند مردم را با این تغییر همراه کند.

این کارشناس اقتصادی توضیح داد: تصور کنید شما راننده تاکسی هستید و مسافر با پول جدید می‌خواهد کرایه بدهد، اما نرخ کرایه روی تابلو با پول قدیم نوشته شده است. باید سریعاً محاسبه کنید، و اینجاست که اختلاف، بحث، و حتی درگیری پیش می‌آید. این مسئله فقط در تاکسی نیست؛ در بازار مواد غذایی، تعمیرگاه‌ها، فروشگاه‌ها و حتی بیمارستان‌ها دیده می‌شود. به علاوه، در دوره‌ای که هر دو پول فعال است، کلاهبرداران از اختلاف نرخ‌ها سوءاستفاده می‌کنند، قیمت‌گذاری‌ها مبهم می‌شود، و امکان اختلاس و تقلب بالا می‌رود.

وی تشریح کرد: طرح حذف چهار صفر در سال ۱۳۸۶ کلید خورد، یعنی زمانی که تورم پایین بود، دلار حدود هزار تومان بود و کشور در دوره ثبات نسبی پس از دولت اصلاحات قرار داشت. آن زمان شاید اجرای این طرح توجیه داشت. اما از آن تاریخ تا امروز، شرایط اقتصادی به کلی تغییر کرده، تورم چندین برابر شده، و بی‌ثباتی ارزی افزایش یافته است. همین باعث شد که اجرای طرح بارها به تعویق بیفتند.

کاووسی تأکید کرد: اختلاف بنیادی بر سر واحد پول است. دولت و بانک مرکزی طرح خود را بر اساس «تومان» آماده کرده‌اند و حتی صفرها را در سیستم داخلی کم‌رنگ کرده‌اند تا آماده تغییر باشند. اما مجلس در نسخه نهایی به جای تومان، «ریال» را مبنا قرار داده و واحد فرعی «قران» را اضافه کرده است. این تغییر واحد، تمام آماده‌سازی‌های بانک مرکزی را بی‌اثر می‌کند و عملاً باید از نو طراحی کرد. این یعنی افزایش زمان و هزینه اجرای طرح.

وی اظهار کرد: متأسفانه نظارت بازار در کشور بسیار ضعیف است. سازمان‌های حمایتی یا جمع شده‌اند یا اختیارات کافی ندارند. وقتی هیچ نظارت مؤثری بر قیمت‌گذاری وجود ندارد، تغییر واحد پول فقط یک فرصت تازه برای گران‌فروشان است. امروز یک کالا ۱۲ ریال است، فردا ۱۵ ریال، پس‌فردا ۱۸ ریال؛ اعداد کوچک به نظر می‌رسند اما عملاً اثر بزرگی روی قدرت خرید دارند. گرد کردن قیمت‌ها به سمت بالا، گرانی را تسریع می‌کند.

این کارشناس اقتصادی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه هزینه‌های این طرح چقدر است؟ گفت: واقعیت این است که برآورد دقیقی وجود ندارد. در یک میزگرد تلویزیونی، وقتی از مقامات بانک مرکزی و کمیسیون اقتصادی مجلس پرسیدم، صریحاً گفتند هنوز محاسبه نشده. این غیرقابل قبول است برای طرحی که قرار است زندگی روزانه میلیون‌ها نفر را تغییر دهد. حتی هزینه تغییر نرم‌افزارهای حسابداری و مالی شرکت‌ها، ساخت سکه‌ها با فلزاتی که ارزش بالایی دارند و ممکن است ذوب و فروخته شوند، همه این‌ها باید جزو محاسبه باشد. وی افزود: اگر واقعاً هدف اصلاح پول ملی است، اول باید تورم کنترل شود، نرخ ارز تثبیت شود، و اعتماد عمومی بازگردد.

سپس با پیوست فرهنگی، اجتماعی و امنیتی کامل، یک بازه زمانی کوتاه برای اجرای یک‌باره این طرح انتخاب شود. اما در شرایط فعلی، اجرای حذف صفرها صرفاً هزینه‌زا و بحران‌آفرین است. این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: اجرای فوری تنها در صورتی مفید است که کل پول قدیم ظرف یک ماه جمع‌آوری شود و پول جدید جایگزین گردد. این مانع از هم‌زیستی طولانی دو واحد پول می‌شود. اما اختلافات موجود، بی‌ثباتی اقتصادی، و فقدان برنامه‌ریزی، باعث شده چنین سناریویی عملاً غیرممکن باشد.

کاووسی با اشاره به همراهی مردم در این طرح گفت: همراهی مردم بستگی به اعتمادشان به سیاست‌گذار دارد. امروز که اعتماد عمومی پایین است، هر تغییر پولی با بدبینی و مقاومت مواجه می‌شود. به‌علاوه، در طبقات پایین‌تر جامعه، دانش مالی محدود است و این تغییر می‌تواند آن‌ها را بیشتر سردرگم کند.

این کارشناس اقتصادی تأکید کرد: تجربه بین‌المللی نشان داده که بدون ثبات اقتصادی، این تغییرات پوسته‌ای بی‌فایده‌اند. اجرای ناقص این طرح می‌تواند به آشفتگی اجتماعی، افزایش فساد، و هزینه‌های غیرقابل جبران اقتصادی منجر شود.

کاووسی در نهایت گفت: توصیه من به سیاست‌گذاران این است که به جای تمرکز بر ظاهر اعداد، به اصلاحات عمیق اقتصادی بپردازند: کنترل پایه پولی، تثبیت بازار ارز، افزایش شفافیت مالی، و بازگرداندن اعتماد مردم. فقط پس از تحقق این موارد، می‌توان با حذف صفرها به اصلاح پایدار فکر کرد.

بخش خصوصی

گرانی فولاد در بورس

بورس کالا باید بستر کشف قیمت باشد، نه محل سیاست‌گذاری قیمتی. به گزارش ایسنا، وحید یعقوبی، معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: بورس کالا باید بستر کشف قیمت باشد، نه محل سیاست‌گذاری قیمتی. تغییر در ضرایب قیمت پایه مواد اولیه زنجیره فولاد، موجب برهم خوردن توازن قیمتی در زنجیره می‌شود؛ چراکه با افزایش نرخ مواد اولیه و سرکوب قیمت محصولات نهایی، حاشیه سود شرکت‌ها کاهش یافته و توان آن‌ها برای حفظ نیروی انسانی به‌شدت تضعیف می‌شود. وی ادامه داد: در تیرماه امسال، بورس کالا، اصلاحیه جدیدی به آن ابلاغیه اضافه کرد و سقف قیمت پایه برای قیمت پایه مواد اولیه فولاد را بر اساس قیمت صادراتی مندرج در گمرک ایران اعلام کرد. به عبارتی قیمت پایه مذکور به قیمت صادراتی مواد اولیه با احتساب نرخ ارز تجاری تبدیل شد. یعقوبی خاطرنشان کرد: در حال حاضر قیمت برخی مواد اولیه در بازار آزاد پایین‌تر از نرخ‌های بورس کالا است، موضوعی که به گفته فعالان صنعت، مصداقی از قیمت‌سازی در بورس کالا محسوب می‌شود. وی به‌عنوان نمونه گفت: در هفته جاری کنسانتره سنگ‌آهن در بورس کالا با نرخ ۶۲۰۰ تومان معامله شد، در حالی که همین محصول در بازار آزاد با قیمت حدود ۵۲۰۰ تا ۵۳۰۰ تومان خرید و فروش می‌شود. این پربش مطرح است که چرا باید مواد اولیه در بورس کالا گران‌تر از بازار آزاد به دست فولادسازان برسد.

افزایش پرداخت وام ازدواج

پرداخت وام ازدواج افزایش یافت. به گزارش بانک مرکزی در سال جاری مبلغ پرداخت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج نسبت به مدت مشابه پارسال ۱۱ درصد و پرداخت تسهیلات قرض الحسنه فرزندآوری ۱۰ درصد افزایش یافته است. از ابتدای سال جاری تا ۱۵ مهرماه بالغ بر ۲۴۶/۸۴۵ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه فرزند به ۲۷۰ هزار نفر از متقاضیان پرداخت شده است. این میزان، معادل ۸۴ درصد سهمیه تعیین شده روزانه تحقق یافته و همچنین تسهیلات قرض الحسنه ازدواج از نظر میزان مبالغ پرداختی نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۱۰ درصدی داشته است. در راستای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و نیز قوانین بودجه سنواتی کل کشور از ابتدای سال جاری تا ۱۵ مهرماه بالغ بر ۱۱۲/۱۶۵ میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به ۳۳۲ هزار نفر از متقاضیان پرداخت شده است. این میزان، معادل ۱۰۱ درصد سهمیه تعیین شده روزانه تحقق یافته و همچنین تسهیلات قرض الحسنه ازدواج از نظر میزان مبالغ پرداختی نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد ۱۱ درصدی داشته است.

واردات موقتی گندم

واردات گندم ضرورتی موقت است. به گزارش مهر، عطاالله هاشمی، رئیس بنیاد ملی گندمکاران گفت: افزایش تولید داخلی گندم بهترین راه برای جلوگیری از خروج ارز و حفظ امنیت غذایی است. در شرایط فعلی بخشی از نیاز کشور به‌صورت موقت از مسیر واردات تأمین می‌شود. وی با اشاره به نقش گندم در امنیت غذایی کشور اظهار کرد: تا پایان فصل خرید تضمینی جاری حدود ۷ میلیون و ۷۹۰ هزار تن گندم از کشاورزان خریداری شده که بیش از ۹۵ درصد مطالبات آنان از سوی یک بانک عامل پرداخت شده است، اما بخشی از وجوه به‌دلیل مسائل بیمه‌ای و تخصیص‌های سازمان برنامه و بودجه همچنان بلا تکلیف مانده است.

آگهی مفقودی

برگ سبز سند کمپانی و تسلسل اسناد محضری خودروی وانت لندرور مدل ۱۳۶۱ رنگ سبز روشن روغنی شماره موتور ۹۹۱۰۸۹۹۶ شماره شاسی ۵۴۵۶۶۸ شماره پلاک ۳۱ ایران ۲۳۱ به نام ید اله زینی وند مفقود و از درجه اعتبار ساقط می باشد.